

Bilješka o piscu:

Rođen je 1821.g. u kući vojnog liječnika. Završio je privatnu moskovsku školu, a zatim se upisuje u inženjersku školu koja nije odgovarala njegovim sklonostima za književnost. Uskoro završava akademiju, i počinje se baviti pisanjem. Čita razne zabranjene knjige i kreće se u socijalističko - utpističkom krugu. Zbog toga je i skoro pogubljen, ali je u zadnji tren pomilovan i poslan na prisilni rad u Sibir. Nakon kazne vraća se u Petrograd i bavi se književnošću. Putovao je Europom i vraća se u Rusiju s nadom za boljitak. Borio se s bolešću i materjalnim neprilikama.

Poznajemo ga kao ruskog realista i modernista, pisca psihološkog romana, oca modernog romana, pripovjedača...

Njegov psihološko roman je studiozno građen, sadrži elemnente kriminalističkog i bulevarskog romana, a likovi su buntovnici, kršćani, robijaši, prostitutke, likovi koji ne nslužbuju radnji već ona njima.

O romanu:

Priča je napeta studija jednog ubojstva, od ideje motiva, načina, plana, izvršenja i kazne. Prikazana je duboka psihološka analiza Raskolnikova, provedena u samo devet dana koliko traje djelo.

Fabula:

Raskolnikov - glavni junak romana - student prava planira ubojstvo, Aljone Ivanove, lihvarice, čijim novcem bi usrećio ljude u svojoj okolini, a njezin nestanak bi i sam po sebi pomogao ljudima i njejoj okolini. U početku postoji unutrašnja borba između jednostavnosti rješenja i gnušanja prema samoj pomisli na takvo djelo. Razne okolnosti nagnaju ga na zločin - pismo od majke, Sonjin život, spoznaja da je lihvarica sama. Majka mu piše kako će bogato udati kćer da njemu pomogne. On teško podnosi sestrinu žrtvu, Marmeladovljevu životnu priču, činjenicu da se Sonja prostituirala da prehrani obitelj.

Raskolnikov ostvaruje plan, no usput ubija i Lizvetu, a opljačkani novac skriva pod kamen. Vraća se u sobicu i pada u groznicu, te se bori sa svješču, dok dvoboj vodi s Porfirijem Petrovičem koji sve više steže psihološki obruč. Na kraju Raskolnikov priznaje i odlazi sa Sonjom u Sibir na odsluženje kazne. Nakon svega vraća se u život pun nade, koju skuplja od Evanđelja i Sonje.

Likovi:

Raskolnikov je lijep i stasit bivši student prava, koji živi u maloj tijesnoj sobici, koja ga steže poput oklopa. Bijeda i neimaština mu se gade, te se on otuđuje, postaje zamišljen i općenito nedruštven. Svoju unutrašnju borbu potkiruje mišlju kako bi jedan život mogao spasiti tisuće bjede. Nakon ubojstva ga hvata strah, jeza, izgubljen je i uplašen. Na kraju djela nalazi davno izgubljeni spokoj.

Sonja je prostitutka čistog srca, stidljiva, plaha, ona je religiozna kršćanka, trpi bez prigovora, očito još veću bjedu od Raskolnikove.

Andrej je nihilist, kritičar društva, prost čovjek, radio je kao službenik, koji vjeruje u budućnost i podržava preljub.

Stil u djelu:

Dostojevski najviše koristi unutrašnji monolog, diskusije, pa čak i snove likova, da opiše njihove psihičke probleme, kojih kao ni fizičkih nikad ne manjka.

Pripovjedač nije naglašen ni eksponiran, ali se često uživljava u likove i priča iz prvog lica.

Mjesto i vrijeme radnje:

Radnja se zbiva u Rusiji u 19. st.